

Verksamhetsplan 2023 för Socialnämnden

---

*Antagen av Socialnämnden
Februari månad 2023*

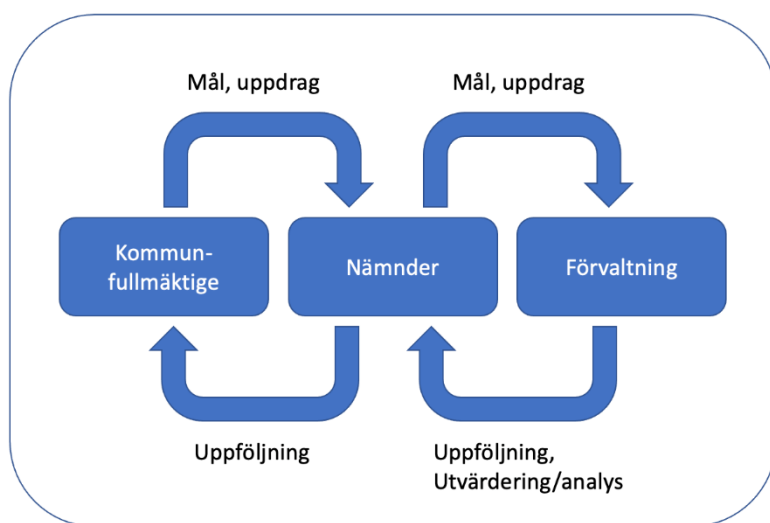
Innehållsförteckning

Styr- och ledningsmodell.....	3
Övergripande beskrivning av nämndens ansvar	5
Verksamhetsförutsättningar	6
Ekonomiska förutsättningar	9
Mål, uppdrag och indikatorer	11
Ge vård och omsorg med kvalitet (SN)	11
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	12
Nämndens driftsbudget.....	14
Volymer och nyckeltal	17
Nämndens investeringsplan.....	18

Styr- och ledningsmodell

Kommunfullmäktiges inriktningsmål utgår från kommunens vision liksom Agenda 2030. Inriktningsmålen anger vad som är prioriterat under mandatperioden. Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att bidra till att uppnå inriktningsmålen och ska omsätta målen i praktisk handling. Arbetsättet medför ett utvecklat beslutsfattande och en kvalificerad uppföljning. Nämndernas och enheternas arbete med mål och uppföljning utgår från en tillitsbaserad ledning och styrning, vilket möjliggör delaktighet och engagemang.

Process för mål, uppdrag och uppföljning:

Planering utifrån fullmäktiges mål och uppdrag

Inriktningsmålen är övergripande, långsiktiga och tydliggör inriktning och fokus. Inriktningsmålen strävar mot att, inom de ekonomiska ramarna, skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. Till respektive inriktningsmål finns en text som beskriver den övergripande politiska ambitionen, synliggör innebörden och visar riktning. Texten utgör ett underlag för nämnderna och verksamheterna vid tolkning av inriktningsmålet. Inriktningsmålen förstärks och förtydligas genom tidsbegränsade uppdrag som visar vad ska göras för att nå målet. Uppdragen riktar sig till en, flera eller samtliga nämnder och förtydligar vad som förväntas av dem inom ramen för målet. Inriktningsmålen och uppdragen beslutas inom ramen för Mål och Budget som är kommunens övergripande styrdokument.

Nämnderna konkretiserar mål och uppdrag

För att förtydliga och fokusera nämndens arbete kan nämnden formulera riktade nämndmål eller uppdrag utifrån inriktningsmålen. Nämnden beslutar om nämndmål och uppdrag inom ramen för sin verksamhetsplan. T.ex. kan kommunstyrelsen lämna ett uppdrag till kultur- och fritidskontoret om social hållbarhet utifrån målet om trygghet och trivsamt. Nämndens verksamhetsplan anger den riktning som verksamheter och enheter ska planera och arbeta utifrån och ligger till grund för framtagande av verksamheternas enhetsplaner. Nämndens mål och uppdrag kan ses som en beställning till verksamheten, som tar om hand den politiska beställningen genom att fördela ut den till de enheter som i sitt grunduppdrag berörs av och ansvarar för att åstadkomma förflyttning inom målområdet. Verksamheterna och enheterna bryter ner målet i delmål eller aktiviteter. Det är genom aktiviteterna som målen omsätts i

konkret handling. Med detta arbetssätt skapas en röd tråd från inriktningsmålen hela vägen till medarbetarnas dagliga arbete.

Nämnderna utvärderar och följer upp

Nämnderna ansvarar för att följa upp sina mål och uppdrag samt att bedöma hur resultatet bidrar till måluppfyllelse av inriktningsmålen. Nämnderna baserar denna bedömning utifrån; måluppfyllelse av nämndens riktade mål, nämndens arbete med uppdrag, analys av nämndens indikatorer och nämndens verksamhetsresultat. Detta ger en bred bas för nämnden att analysera hur de bidragit till inriktningsmålen och ligger till grund för ett systematiskt förbättringsarbete. Nämnden och verksamhetens olika enheter beslutar själva om vilka indikatorer som de ska använda för att följa och analysera sin utveckling i förhållande till målbilden. Det är eftersträvansvärt att använda indikatorer som kommunen har rådighet över och som mäts med regelbundenhet. Verksamheterna kan ta fram och utveckla egna indikatorer. Uppföljning av inriktningsmål och uppdrag redovisas till fullmäktige två gånger per år i bokslut och verksamhetsberättelse (augusti och helår). För att följa och analysera kommunens utveckling mot målbilden kopplas ett antal kommunövergripande indikatorer till varje inriktningsmål. För respektive indikator anger kommunfullmäktige vilken riktning som eftersträvas. Det är önskvärt att använda indikatorer som kan jämföras över tid och med andra kommuner. Måluppfyllelsen av inriktningsmålen bedöms utifrån flera delar; nämndernas bedömning av sina bidrag till måluppfyllelse, en samlad bedömning av genomförande av uppdragen samt en trendanalys utifrån valda indikatorer i Mål och budget.

Agenda 2030 är en integrerad del i kommunens arbete

Knivsta kommun har beslutat att ta ansvar för genomförande av Agenda 2030 som därför utgör en del i kommunens styr- och ledningssystemet. Agenda 2030 innehåller tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De globala målen är beroende av det som sker lokalt. Som en lokal aktör på en global arena arbetar kommunen för att nå Agenda 2030-målen som en del i sitt välfärdsuppdrag till invånarna. Detta arbete kopplas också till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Uppsala län som också fungerar som länets Agenda 2030-strategi.

Övergripande beskrivning av nämndens ansvar

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, kommunal hälso- och sjukvård, insatser för personer med funktionsnedsättning, färdtjänst, riksfärdtjänst, flyktingmottagande samt arbetsmarknadsfrågor. Inom dessa områden omfattar nämndens ansvar all den verksamhet som en kommun enligt lag är skyldig att bedriva liksom de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om att kommunen ska genomföra.

Socialnämndens verksamheter förvaltas av Vård- och omsorgskontoret, antingen i egenregi eller i extern regi genom olika avtalsformer. Utöver gällande lagstiftning och regionala samt lokala styrdokument drivs och utvecklas socialnämndens verksamheter med Agenda 2030 som grund.

Verksamhetsförutsättningar

Volymförändringar och omvärldsspaning

I och med en befolkningsökning där de äldsta i kommunen är den procentuellt snabbast växande befolkningen i kommunen förväntas behovet av insatser och antalet brukare att öka. Sett enbart till befolkningsutvecklingen borde socialnämnden för 2023 budgetera för volymökning om ca 3,7 % inom äldreomsorgen, men i en tolkning av tidigare trender räknas istället med ungefär 2,5 % volymökning. Flera år av pandemi har dock satt tidigare prognosmodeller ur spel för just äldreomsorg, så det är svårbedömt. Ett annat svårbedömt område är hemsjukvården där vi dock förväntar oss en årlig ökning både i o m åldrande befolkning men även i o m pågående omställning till "effektiv och nära vård" vilket innebär en förskjutning mot kommunal primärvård.

Den förändring av LSS som träder i kraft 1 januari 2023 kommer troligen att leda till ökat antal ansökningar om personlig assistans. Det kommer i sin tur att innebära att flera personer har rätt till personlig assistans. Med de förändrade reglerna borde det också innebära att flertalet av dem kan anmälas till Försäkringskassan för statlig assistansersättning.

Inom individ- och familjeomsorgen är det främst på utförarsidan råd och stöd som volymerna förväntas öka, eftersom verksamheterna arbetar för hemmaplanslösningar i möjligaste mån. Inom nybildade enheten arbetsmarknad och integration förväntas anvisningarna från Migrationsverket minska medan en förväntad stigning i arbetslösheten kan innebära ökande volymer för arbetsmarknadsåtgärderna i övrigt. Inom arbetsrehabiliteringen syns redan en ökning.

Volymökningen som inryms i verksamhetsplanen för 2023 är olika för de olika verksamheterna och är bedömd utifrån bästa tillgängliga kunskap om aktuellt läge för målgruppen. Detta kan förändras fort och en enstaka individs behov kan vara kostsamma och förändringar av prioriteringar inom nämndens ram kan behöva göras under årets gång.

Förändrad lagstiftning inom många områden förväntas de kommande åren generellt inom nämndens verksamheter ge större inflöde än vad befolkningsutvecklingen skulle ha inneburit, men detta kan för 2023 delvis pareras med ständig verksamhetsutveckling.

Verksamheterna kommer att behöva rustas för att allt mer klara av det ökade behovet av insatser och antalet brukare per medarbetare eller per krona som hela kommun-Sverige står inför. Det är viktigt att våga satsa på nya arbetssätt och förebyggande åtgärder i alla åldersgrupper.

Digitaliseringsmöjligheter och behov kommer att öka framåt, både utifrån den demografiska utmaningen och utifrån kompetens- och utvecklingsbehov. Detta gäller såväl ute i vården och omsorgen som i administrativa processer.

Något som också kommer att beröra varje enskild verksamhet är beredskapsarbete, eftersom världsläget inneburit förhöjda krav på att samhällsviktig verksamhet är redo att fungera även i eventuell kris.

Aktuella verksamhetsfrågor under 2023

Vård och omsorg

Ett område som bör följas närmre under 2023 är vården i livets slutskede i o m förväntad ny länsövergripande modell som kan påverka antalet insatser och patienter. Det blir även viktigt att följa tillitsreformen inom hemtjänsten, så att den inte blir kostnadsdrivande.

I och med den svårbedömda behovsbilden av särskilt boende för äldre är även detta ett område att följa extra noga. Estrids gård flyttar tillbaka till ombyggda lokaler i början av året och har då utökats med 6 nya lägenheter. Flytten omgärdas av noggrann planering och uppföljning runt varje brukare likväl som många intilliggande fastighets- och systemfrågor. Varje brukares mående är i fokus.

Inom LSS utreds hur behovet av insatsen korttidstillsyn bäst ska kunna tillgodoses framåt, när det för flera barn inte går att verkställa beslutet i anslutning till skolor i Uppsala i samma utsträckning som tidigare. För insatsen personlig assistans innebär ny lagstiftning från 1 januari 2023 troligen ett ökat antal ansökningar, och även fler beviljade ansökningar, om personlig assistans. Med de förändrade reglerna borde det dock också innebära att flertalet av dem kan anmälas till Försäkringskassan för statlig assistansersättning. Eventuella kostnadsförändringar för kommunen behöver följas noga.

För Vård- och omsorgskontorets kompetenslabb är planen att få upp en fart och systematik i nyttjandet av arbetsmodellen för att testa och träna arbetsmoment inom omsorgen. Inom systemsidan kommer arbetet med regionens system Cosmic link att övergå i förvaltning. Samarbetsfrågorna och utvecklingsbehoven kopplade till både systemet, processerna och de juridiska förutsättningarna kommer dock att fortgå.

Individ- och familjeomsorgen

Trenden är generellt en fortsatt ökning av antalet anmälningar och ansökningar om stöd. Många anmälningar rör våld och de senaste årens utveckling ställer stora krav på verksamheten att utreda och bedöma behovet av bistånd. En analys är att ökad tillgång av alkohol och droger medför att vuxna och ungdomar utsätter sig för fara då de berusar sig, med följdverkningar för ungdomar och barn. Föräldrar uppfattas ha svårare att vägleda sina barn och sätta gränser i kombination med en ökande psykisk ohälsa vilket bidrar till ökat relationsvåld. Barnen utsätts både för att se sina föräldrar bråka men även för direkt våld. Året inleddes med utbildningsinsats för samtlig berörd personal och under året kommer socialnämndens riktlinjer för våld i nära relationer att uppdateras utifrån den nyaste lagstiftningen som också inkluderar våldsutövare. Ett annat fokusområde, inte minst för unga, är det brottsförebyggande arbetet.

Inom vuxenheten kommer en strukturerad metod för att analysera motivationen hos missbruksklienter att användas, i syfte att ge rätt insats vid rätt tidpunkt när förutsättningarna för en lyckad placering är så god som möjligt. Utfallet från motivationsanalysen kommer att analyseras två gånger per år.

Resursoptimering

Ett exempel på fokusområden under 2023 är översyn av schema- och insatsplanering inom omsorgens verksamheter där det är schemaläggning dygnet runt. Ett annat exempel är fortsatt utveckling av det tidiga och förebyggande arbetet för att minimera de tillfällen då kommuninvånarnas problem hunnit växa sig stora och resurskrävande att avhjälpa.

Komplexa behov

Sedan några år tillbaka märks en ökning av komplexiteten hos de invånare socialnämndens verksamheter möter, vilket ställer höga krav på kompetens och resurser samt en hög grad av både intern och extern samverkan. Exempel är brukare med avancerad hemsjukvård i kombination med psykisk ohälsa eller föräldrar som är psykiskt funktionsnedsatta föräldrar med barn som utagerar. Ett annat exempel är de myndighetsutövande verksamheterna som ständigt behöver fortbildas i effekterna av förändrad lagstiftning, så att socialsekreterare utför sitt utvidgade uppdrag på rätt sätt. Här inryms t ex förändringar inom våld i nära relationer och inom personlig assistans. Fortbildningsbehov finns även inom socialnämndens stödboende. För att möta kostnadsutvecklingen är det en nödvändighet att stödboendet ges utökade förutsättningar och kompetens att möta ungdomar och unga vuxna i efterbehandling efter ett användande av droger/alkohol.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningsfrågan är historiskt stor och behöver arbetas med övergripande under många år framöver. Den enskilt tydligaste frågan redan år 2023 är behålla nödvändig sjuksköterskekompetens. Här kan verksamheten komma att se över möjligheter att lösa visst behov med "mellankompetens" i form av t ex sjuksköterskeassistent (specialist undersköterska).

Det kommer också att bli viktigt att säkra utbildade undersköterskor och det kommer under året att ses över vilka insatser som kan bli aktuella för vissa medarbetare utifrån ny lagstiftning om skyddad yrkestitel fr o m sommaren 2023.

Inom myndighetsområdet har Barn- och unga-enheterna under många år haft problem med att bemanna vakanser med tillsvidareanställda socialsekreterare, vilket medfört ett stort behov av socionomkonsulter. Under 2022 har personalomsättningen stabiliserats. Socialsekreterargruppen är dock en medarbetargrupp som är viktig att fortsatt satsa på, inte minst genom fortlöpande kompetenspåfyllnad för medarbetarna och fortsatt stabiliserande rutin- och metodarbete i verksamheten.

En sammanhållen socialtjänst

Arbetet med en sammanhållen socialtjänst kommer fortsätta under 2023. Detta innebär en ständig strävan efter att den enskilde invånaren ska erbjudas ett samordnat stöd där socialtjänsten, på ett resurseffektivt vis, ska arbeta med hela individen eller familjens behov. Detta innebär satsning på utökat samarbete internt inom myndighetsområdet likväl som mellan utförare och myndighet.

Vård- och omsorgskontoret flyttar under våren från Ängbyvägen till kommunhuset, vilket förväntas ge positiva effekter på intern samverkan i den kommunala organisationen och även ge ökad tillgänglighet för kommuninvånaren. Den organisatoriska flytten medför även ett ökat fokus och genomlysning av arbetsprocesser som omfattar arkivering och gallring av data

Ekonomiska förutsättningar

Tilldelad ram och effektiviseringsbeting från kommunfullmäktige

Socialnämnden har tilldelats medel för 2023 i den av kommunfullmäktige antagna Mål & budget 2023 (MoB).

De generella förutsättningarna är att den ekonomiska ramen har ökat med 6,5% (20,9 miljoner kronor) som fördelas enligt följande:

- Indexuppräknning för socialnämndens verksamheter ligger på 3%. SKR:s beräknade kostnadstryck ligger på 6% för 2023, vilket innebär en inbyggd effektivisering motsvarande 9,7 miljoner kronor inom den tilldelade ramen.
- Volymuppräknning 2,6% eller 8,3 miljoner.
- Ramen har utökats med 5,2 miljoner kronor till följd av det riktade statsbidraget för äldreomsorgen. Nyligen har det kommit ett beslut att Knivsta istället kommer att tilldelas 4,1 miljoner för 2023, vilket innebär att en bokslutsreglering mot finansförvaltningen kommer att genomföras och 1,1 miljoner kommer att återbetalas.
- Bokslutreglering för ersättning till Försäkringskassan (SFB) för statlig personlig assistans kvarstår och beräknas på 22 personer år 2023.

Internt effektiviseringsbeting på hemtjänstens egenregi

I den lagda nämndbudgeten ligger ett effektiviseringsbeting på LOV hemtjänst i egen regi motsvarande 5,7 miljoner kronor. Hemtjänstenheten har under många år haft ett negativt resultat trots effektiviseringsarbete. I slutet av 2022 har en extern konsult tagits in för genomlysning av hemtjänsten i egen regi och arbetet pågår. Utmaningar är fortsatt stora eftersom verksamheten har svårt att snabbt anpassa sina fasta personalkostnader vid ändrade biståndsvolymer, där några av förutsättningarna utgörs av heltid som norm samt arbetsrättsligt regelverk kring hur timvikarier får nyttjas.

Ersättning per timme inom hemtjänst har räknats om utifrån den tillitsbaserade reformen och landar på 424 kr/timme för privata och 411 kr/timme för egen regi.

Omfördelning inom kommunfullmäktiges budget

Precis som tidigare år har Socialnämnden valt att göra förändringar inom ramen för kommunfullmäktiges budget, främst för en rätt benämning i räkenskapssammandragen. Till exempel gäller det politiska satsningar på "Förebyggande verksamhet" som istället återfinns i blocket Individ- och familjeomsorg, vård och stöd.

Assistansersättning (LSS) 2023 följer den nationella nivån och ökar därför från 319,7 kr år 2022 till 324,5 kr.

Statlig satsning på äldreomsorgen 2023

Som nämns i ett tidigare stycke kommer 5,2 miljoner kronor som tilldelades nämndens ram till följd av statsbidraget kommer att bokslutregleras med 1,1 miljon, d v s återbetalning av medel till finansförvaltningen kommer att ske till följd av det minskade statsbidraget. Resten av medlen fördelas i budgeten på följande sätt:

- 0,9 miljoner till Estrids gård för extra personalresurser för dygnet-runt-sjuka

- 1,9 miljoner kronor för att behålla sjuksköterskebemanning på tidigare utökad nivå inom hemsjukvården och Estrids gård
- 0,5 miljoner kronor uppräknig på den nya hemtjänstersättningen
- 0,2 miljoner kronor extra utbildningskostnader på sjukhuset vid hemtagning sjuka, samt fortbildning av personal bl a lyftlicens, samt vikariekostnader i samband med utbildning
- 0,6 miljoner kronor extra biståndshandläggare för att förstärka införandet av tillitsbaserad hemtjänst

Ovanstående utgör tillsammans 4,1 miljoner och benämns som "äldreomsorgssatsningen" under år 2023.

Externa projektmedel

Förvaltningen söker aktivt ett flertal statsbidrag, här är ett urval av aviserade medel för 2023. Det finns alltid en osäkerhetsfaktor innan medlen finns att rekquirera eller innan återsrapporterings har godkänts, vilket kan komma att innebära vissa förändringar under verksamhetsåret.

- 459 tkr till Ungdomsmottagning, används för finansiering av deltidskurator
- c:a 5,2 miljoner kr Äldreomsorgssatsningen, se egen beskrivning.
- c:a 1,9 miljoner kr Samordningsförbundet, finansiering av samverkansinsatsen "En väg in, steget vidare", används till finansiering av två arbetsmarknadssekreterare och del av projektledare.
- c:a 3 miljoner kr God och nära vård, Psykisk hälsa, Suicidprevention. Dessa medel planeras att användas till tre tjänster inom effektiv och nära vård/suicidprevention/övergripande projektledaransvar och verksamhetsutveckling, fortbildningar och ofta viss samverkan med andra kontor.
- 0,8 miljoner Familjecentral, används till samarbete med utbildningsnämnden, region Uppsala och Svenska kyrkan för driften av Fröhuset och utvecklingsmedel till Familjecentral.
- Preliminärt förväntas även 700 tkr från statsbidraget Motverka ensamhet och förbättrad demensvård inom äldreomsorgen. Dessa medel används för bl a finansiering av kulturombud på Estrids gård, samt utbildning, aktiviteter och produkter inom detta område

Mål, uppdrag och indikatorer

Ge vård och omsorg med kvalitet (SN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Alla som tar del av Knivsta kommuns vård och omsorg har rätt till valfrihet, delaktighet och inflytande. Oavsett var man bor eller vilken välfärd man tar del av ska verksamheten ska hålla god kvalitet. Det betyder att denna ska beakta livsval och privatliv samt bidra till en meningsfull vardag. Verksamheter inom vård och omsorg ska vara trygga, trivsamma och präglas av respekt för den enskilde. Detta förutsätter bland annat ett gott bemötande från personalen, som i sin tur ställer krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare.

- Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS.
- Vidareutveckla det förebyggande arbetet kring barn och unga,
- Utveckla hälsofrämjande insatser.
- Stärk samarbetet med civilsamhället.

Uppdrag 2023	Tidsperiod	Nivå
Aktualisera lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige
Utvärdera arbetet med tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten	2024-2025	Uppdrag från kommunfullmäktige
Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige
Möjliggör för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör i Knivsta kommun.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U21468 K: kvinnor M: män	79 K: 83 M: 73		85 K: 85 M: 85	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U23471	83		69	Öka
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) N31814 K: kvinnor M: män	22 K: 22 M: 21	27 K: 25 M: 29		Bibehålla
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%) U40455 K: kvinnor M: män	74 K: 29 M: 35	51 K: 44 M: 60		Öka

Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.

Nämndens mål, Socialnämnden

Omvärldsförändringar innefattar allt som påverkar socialnämndens verksamheter och innebär förändrade förutsättningar, såsom t ex demografiska förändringar, förändrad lagstiftning, samhällsförändringar och skiftande behov hos kommuninvånarna.

Ständig utveckling innefattas allt slags omställningsarbete.

Tillvaratagande av invånarnas egna resurser beskriver att socialnämndens stöd- omsorg- och vårdinsatser skainriktas på att frigöra och utveckla den enskilde brukarens resurser, att brukarens eget nätverk inkluderas så långt det är möjligt, samt att civilsamhällets resurser nyttjas.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023
Brukartiden i förhållande till total arbetstid inom hemtjänst i egen regi ska öka.	63 %	64 %	Öka
Kontinuiteten inom hemtjänsten ska förbättras.	19	14	Minska
Andelen återaktualiserade barn och unga ska minska.	-	*	Minska
Antalet volontärer och överenskommelser som involverar civilsamhället ska öka		*	Öka

* Basvärde för 2022 kommer att tas fram

Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål, Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Uppdrag 2023	Tidsperiod	Nivå
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	18,83%	11,14%		minska
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	37,95%	37,82%		minska

Nämndens driftsbudget

Nämndens verksamheter	KF-budget 2022	KF-budget 2023	Nämndbudget 2023
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 361	1 427	1 427
Vård och omsorg enligt SoL och HSL			
-Förebyggande verksamhet SoL	4 182	4 007	3 512
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	39 481	40 346	35 335
-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	23 768	26 917	25 821
-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	94 977	102 079	99 507
Vård och omsorg enligt LSS och SFB			
-Insatser LSS i ordinärt boende	32 563	36 040	43 486
-Insatser LSS i boende med särskild service	44 491	51 674	51 986
Färdtjänst och riksfärdtjänst	5 187	5 343	4 940
Individ och familjeomsorg			
-Ifo öppenvård och stöd	28 210	26 056	29 351
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	34 836	35 181	33 952
-Ifo, ekonomisk bistånd	8 560	9 317	9 070
Flyktingmottagande	692	1 013	0
Arbetsmarknadsåtgärder	4 807	4 651	5 664
Summa	323 115	344 051	344 051

Vård och omsorg enligt SoL och HSL

LOV hemtjänst och delegerad HSL

I detaljbudgeten inryms ett internt effektiviseringsbeting på 5,7 miljoner kronor för hemtjänst i egenregi. I och med försiktighetsprincipen inrymmer nämndens ram en planering för att hantera den totala förväntade kostnaden inom hemtjänstområdet.

Vård och omsorg i ordinärt boende

Inom området budgeteras för ca 1,6 miljoner högre kostnader än prognostiserat utfall 2022 men läggs 1,1 miljon kronor lägre jämfört med Kommunfullmäktiges budget 2023.

Vård och omsorg i särskilt/annat boende

Budgetramen för särskilt boende höjs med 6,1 miljoner kronor jämfört med prognostiserat utfall 2022 men minskas med 2,6 miljoner kronor jämfört med Kommunfullmäktiges budget 2023. I denna budget har det medräknats tillfälliga ökade kostnader om ca 2 miljoner kr på grund av ombyggnationen av Estrids och Vilhelms gård. Därtill har medräknats ökade lokalkostnader på grund av finansiell leasing, vilket är något som gäller inom hela kommunen. Att budgeten är

mindre än fullmäktiges ram beror främst på en annorlunda fördelning av Äldreomsorgssatsningen jämfört med 2022, där stora delar hamnade på Hemtjänst och Vård och omsorg i ordinärt boende.

För Biståndsenhetens köp av särskilt boende - d v s äldre vars boende verkställs någon annanstans än på Estrids eller Vilhelms gård - inkluderar detaljbudgeten ett inflöde under året motsvarande en person på helårsbasis för målgruppen psykiatri samt ett ytterligare halvt år att nyttjas till antingen särskilt boende eller korttidsboende för ansträngda perioder inom slutenvården, alternativt extrakostnader vid tid för återflytt av Estrids gårds korttidsboende från evakueringslokalen.

För personer under 65 år SoL, främst socialpsykiatri, finns utrymme motsvarande ett halvårslångt boendebeslut utöver pågående ärenden för individer som redan beviljats stödet sedan tidigare. I första hand är det dock istället de interna insatserna stödboende och förstärkt boendestöd som beviljas för målgruppen socialpsykiatri.

Insatser LSS i ordinärt boende

Budgetramen ökar med cirka 8 miljoner kronor jämfört med senaste prognos 2022 (inkl. en planerad bokslutsreglering på ca 2,6 miljoner, då volymerna förväntas vara fortsatt låga). Bokslutsreglering 2023 förväntas landa mellan 1,5-2 miljoner kronor tillbaka till finansförvaltningen. Av den utökade budgetramen beror drygt 2 miljoner på ökade kostnader inom LSS-korttids, vilket är en växande målgrupp. En förstärkning av Daglig verksamhet med 0,5 årsarbetare görs för att möta den ökade efterfrågan från brukare på daglig verksamhet. De senaste årens statsbidrag för förhöjd habiliteringsersättning utgår, vilket också i viss mån förhöjer kostnadskostymen inom verksamhetsområdet.

Insatser LSS i boende med särskild service

Budgetramen ökar med 4,5 miljoner kronor jämfört med det prognostiserade utfallet 2022. Detta beror främst på redan fattade biståndsbeslut under 2022 som nu får en helårseffekt på ca 3,1 miljoner kr för år 2023. Övrig utökning av budgetram - utöver prisuppräknings för gällande avtal till den köpta vården - är en buffert motsvarande ungefär ett nytt årsbeslut. Eftersom målgruppen vuxna inom LSS har en relativt låg medelålder innebär varje nytt boendebeslut enligt LSS en volymökning jämfört med föregående år. När det är förenligt med individens behov löses nya beslut genom verkställighet på socialnämndens egna serviceboende Tegelparken.

Färdtjänst och riksfärdtjänst

Volymerna inom färdtjänst ser inte ut att öka i samma takt som tiden innan pandemi, möjligen beroende på ändrade resvanor och mer distansarbete. Budget 2023 läggs på samma volymnivå som budget 2022 samt med 3% prisuppräknings.

Individ- och familjeomsorgen

IFO öppenvård och stöd

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat råd och stöd med nämndens förebyggande satsningar. Att budgeten 2023 ökar med 3,3 miljoner jämfört med 2022 beror på omfördelning av löner mellan institution/annat boende och öppenvård/stöd, i ny bedömning av arbetsfördelning.

IFO institution/annat boende

Den budgeterade ramen minskar med 2,2 miljoner kronor jämfört med prognostiserat utfall 2022

och minskar med 1,2 miljoner kronor jämfört med den tilldelade KF-budgeten. Anledningen är att placeringar på främst Barn och Unga inte ökar i samma snabba takt som det var befarat, samt att kostnader för köpt bemanning minskar till följd av omorganisationen och delningen av enheten Barn och Unga.

Barn och Unga budgeterar 16,2 miljoner kronor i placeringskostnader (HVB och Familjehem), att jämföra med prognostiserat utfall 2022 på 14,6 miljoner kronor. Utöver prisuppräknningar i avtal för de redan fattade besluten innehåller budgeten utrymme för motsvarande en SIS-placering på 6 mån, två HVB-placeringar på 9 månader var och två familjehemsplaceringar på helår. Sett utifrån de gångna åren är detta en rimlig volymökning att förvänta sig.

Vuxenenheten budgeterar 4,8 miljoner i placeringskostnader för missbruk, jämfört med 5,6 miljoner som visas i den senaste prognosen. Under 2022 har det skett ett stort ökning av externa missbruksplaceringar, vilket möjligen kan bero på "vårdskuld" efter pandemins mest intensiva fas. Framöver bedöms behovet att minska något. Budgetutrymmet kan betraktas som möjligt, men snävt.

IFO ekonomiskt bistånd

Ekonomisk bistånd budgeteras på exakt samma nivå som budget 2022, vilket är högre än prognostiserat utfall för 2022. Trots ekonomiska läget i samhället, med sannolik förhöjd arbetslöshet som följd, bedöms Knivsta drabbas mindre än genomsnittskommunen av detta. En viss ökning inryms dock i budgeten, eftersom en kommunens satsning på nystartsjobb, tillsammans med arbetsförmedlingen, istället minskar på kostnaderna. Satsningen innebar minskat ekonomiskt bistånd redan under 2022 - och bedöms kunna fortsätta under 2023. Satsningen innebär vissa utökade kostnader inom arbetsmarknadsblocket, men är på totalen en kostnadseffektivisering för socialnämndens ram, samt en hjälp ut i arbetslivet för de individer som berörs.

Arbetsmarknadsåtgärder

Inom den budgeterade ramen för arbetsmarknad inryms bland annat medel för cirka 130 feriearbetare och två handledare i den utökade sommarjobsatsningen för unga framöver, samt satsning på nystartsjobb. Tidigare felkonterad personal har korrigerats för att överensstämma med räkenskapsammandragen, vilket ger en något högre kostnadsbild inom arbetsmarknad och en något minskad inom socialpsykiatri.

Flyktingmottagande

Socialnämnden bedömer att flyktingverksamheten under 2023 kommer att kunna gå runt på ersättningar från Migrationsverket. Hela den tilldelade kommunbidraget omfördelas istället till Arbetsmarknadsåtgärder. Till verksamhetsområdet fördelas samtliga fasta kostnader (personal och lokaler m m) och samtliga rörliga kostnader (ekonomiskt bistånd, vård och omsorgsinsatser m m) som relateras till nyanlända under etableringsperioden (cirka två år) och till ensamkommande barn. Verksamhetsområdet finansieras huvudsakligen av schablonintäkter och övriga ersättningar från Migrationsverket.

Volymer och nyckeltal

Område	Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Plan 2023
Hemtjänst	Biståndsbedömd tid	62 579	58 410	56 780	53 000	55 341
	Antal brukare totalt	221	215	223	225	245
	Andel utförd tid av biståndsbedömd tid inom LOV.	68,3%	76%	84%	70	(70)
Särskilt boende äldre	Antal brukare totalt	112	133	123	128	140
	Antal brukare köpta platser	15	7	11	8	11
Personlig assistans enligt SFB, antal brukare.	Personlig assistans enligt SFB, antal brukare	19	19	17	16	17
Insatser enligt LSS	Boende särskild service LSS, antal brukare totalt	36	36	45	45	47
	Daglig verksamhet LSS, antal brukare totalt	45	46	42	45	47
	Korttidsvistelse LSS, antal brukare totalt	15	14	10	15	15
	Daglig verksamhet LSS, antal brukare köpta platser	7	7	6	6	6
Institutionsvård, stödboende och familjehem	Institutionsvård och stödboende, antal vuxna	21	17	12	22	17
	Institutionsvård och stödboende vuxna, antal vård dygn	3 315	3 500	2 416	3 000	3 500
	Institutionsvård och stödboende, antal barn/unga	42	30	11	10	10
	Institutionsvård och stödboende barn och unga, antal vård dygn.	10 129	4 963	3 324	3 000	3 000
	Familjehem, antal barn/unga	35	37	33	35	25
	Familjehem barn/unga, antal vård dygn	9 615	8 625	7 662	8 000	8 000
Ekonomiskt bistånd	Ekonomiskt bistånd, antal individer	200	175	107	150	180
	Ekonomiskt bistånd, andel individer med långvarigt ekonomiskt bistånd.	21%	23%	33%	25%	25%

Nämndens investeringsplan

I dagsläget finns det inga inplanerade investeringar för 2023. Satsningar i form av digital utveckling och övriga projekt kräver oftast ingen investering. Dessa satsningar görs för övrigt oftast med externa statliga medel, vilket alltid nyttjas i första hand när det är möjligt.

Investering	KF investeringsram 2023
Inventarier	100
Innovation/ digitalisering	1 000
Summa	1 100